

Kanaal 14

Om multidisciplinaire communicatie over meer veiligheidsregio's mogelijk te maken zijn vijftien landelijke multidisciplinaire gespreksgroepen (LMG) in het leven geroepen. De watergebieden Waddenzee, IJsselmeer en Zeeland hebben ieder een aparte gespreksgroep. Voor het IJsselmeergebied is dit LMG 14. Een belangrijk voorbeeld van een verbinding tussen partijen. Deze verbinding staat symbool voor de stap die de SAMIJ de komende periode wil maken. Daarom heeft de zesde editie van SAMIJ Nieuws 'Verbinding 2.0' als thema.

Verbinding 2.0

Versterken van verbinding

Al een lange tijd geleden zijn de IJsselmeergemeenten een verbinding aangegaan met elkaar en Rijkswaterstaat. Een verbinding om samen sterk te staan voor de gevolgen van incidenten op het water en gezamenlijk hulp te bieden. Inmiddels is deze verbinding via veiligheidsregio's met veel crisispartners vormgegeven.

Het zoeken van verbindingen is dan ook niet nieuw. Toch is het aangaan van een bovenregionale verbinding voor veiligheidsvraagstukken wel bijzonder. Deze verbindingen zijn nog niet overal gerealiseerd. In het IJsselmeergebied wel.

Duidelijk is dat de verbinding tussen water en land sterker wordt. Dit moet ook want water kent geen grenzen, en water houdt zich

dus ook niet aan grenzen. Ook goed te zien is dat de verbinding sterker maakt! Goede voorbeelden hiervan zijn in deze uitgave zichtbaar.

Sinds kort is Watermanagementcentrum Nederland in Lelystad gevestigd. Voor Nederland en een aanzienlijk deel van Europa hét kenniscentrum op het gebied van waterveiligheid. Ook ben ik blij met de bijdrage van de Minister van Infrastructuur en Milieu in dit bulletin. De komst van het KNRM-station in Lelystad volgt ook uit de sterke verbinding tussen land en water.

Belangrijk is dat deze verbinding tussen land en water meegaat in de tijd. Een tijd waarin informatie-uitwisseling steeds sneller gaat en digitaal. Een tijd waarin wordt gewerkt aan het samengaan van Gemeenschappelijke Meldkamers en één landelijke verkeers-

centrale binnen Rijkswaterstaat en één Coördinatiecentrum bij de Kustwacht.

*Margreet Horselenberg
Voorzitter SAMIJ*

Inhoud

3

Nieuwe website voor SAMIJ

4

Directeur Kustwacht Ed Veen

5

Watermanagementcentrum Nederland geopend

Minister Schultz van Haegen: 'Samenwerking tussen partijen bevorderen'

In deze editie van SAMIJ Nieuws staat het thema 'verbinding' centraal. SAMIJ Nieuws was in de gelegenheid minister Melanie Schultz van Haegen van Infrastructuur en Milieu in dit kader een aantal vragen te stellen.

In de groeiende samenwerking tussen veiligheidsregio's, waterschappen, Kustwacht en Rijkswaterstaat is het essentieel om –zeker ook in de incidentbestrijding op het water– snel informatie onderling te kunnen delen. Minister Schultz van Haegen onderstreept het belang van het zoeken van verbinding in waterveiligheid. 'Tussen deze partijen zie ik de verstandhouding en samenwerking nog graag groeien en

dat zal ik ook bevorderen. Dat geldt ook voor de contacten met wetenschappelijke instituten, het bedrijfsleven, Defensie, buurlanden, etc. En vergeet ook de burger niet: zij kunnen vertrouwen op de waterkeringen en de waterhuishouding. Maar ik raad hen ook aan op www.risicokaart.nl te kijken en zo'n waterdicht noodpakketje in huis te halen! Want het kan tóch een keer nodig blijken te zijn.'

→ Lees het hele interview met minister Schultz van Haegen op pagina 3

Taal als (ver)bindende factor

In ons waterrijke land is er eeuwenlang sprake van het weren van water. Daarvoor zijn dijken gebouwd, waterkeringen aangelegd en bemalen we het land. Vaak winnen we land van de zee, waarvan Flevoland en recent de tweede Maasvlakte bij Rotterdam prachtige voorbeelden zijn. En soms geven we met veel weerstand land weer terug, zoals de Hedwigepolder in Zeeland.

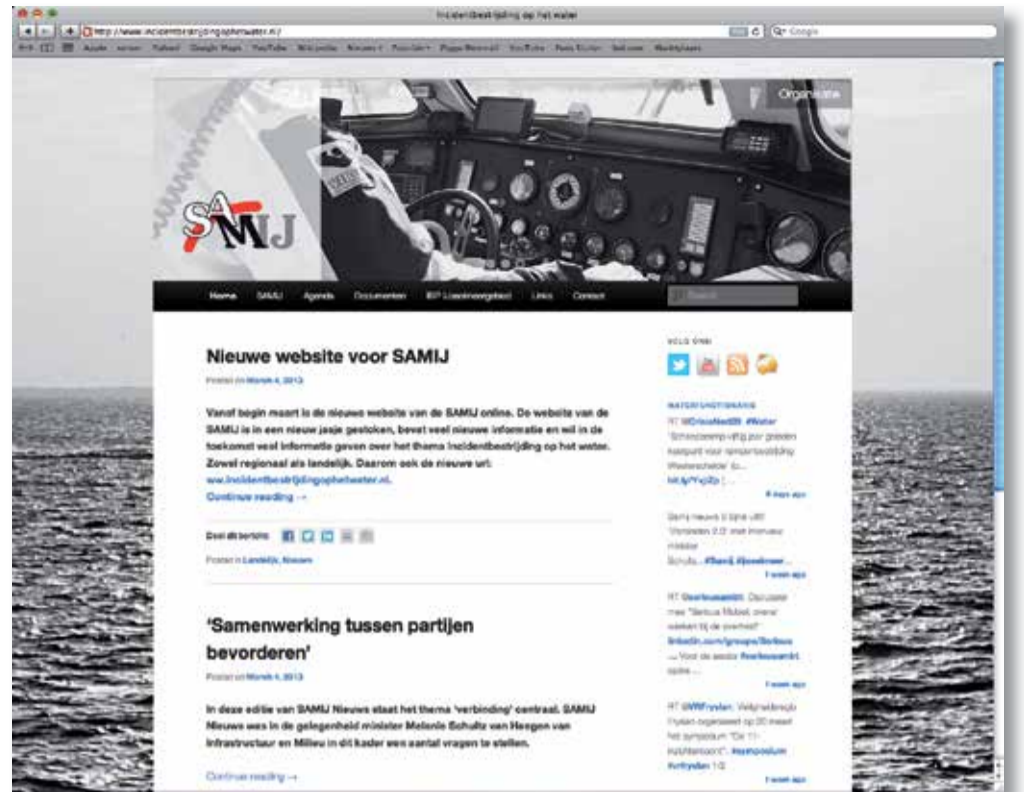

Water beïnvloedt overduidelijk ook de taal. Taal is in gemeenschappen de bindende factor, maar ook binnen organisaties en tussen organisaties onderling is taal van wezenlijk belang. Informatie uitwisselen en verbinden is zoveel lastiger als we niet dezelfde taal spreken. Dat was de afgelopen jaren de uitdaging binnen de SAMIJ. Het verbinden van de vele partijen die deel uitmaken van de SAMIJ, maar bovenal het spreken van eenzelfde taal. Zowel op het land als op het water.

Water kan onze vijand zijn, maar heeft ons ook veel welvaart gebracht. Water zorgt ook voor barrières tussen gemeenschappen. Eilanders en mensen in watergerichte gemeenschappen ontwikkelen een eigen cultuur en dialect. Ik heb jarenlang in Wassenaar gewoond en het is bijzonder om te constateren dat twee vissersdorpen in de nabijheid, Scheveningen in het zuiden en Katwijk in het noorden, ondanks de relatief korte afstand zo van elkaar verschillen. Twee totaal verschillende dialecten en eigenzinnige gemeenschappen. In Flevoland is Urk een mooi voorbeeld van een dorp met een eigen cultuur en dialect, ontstaan op het voormalige eiland.

Die uitdaging is opgepakt en met de impuls van het project Waterrand zijn binnen de SAMIJ grote stappen gezet. De verschillende partijen vinden elkaar makkelijk en land en water zijn inmiddels sterk verbonden bij die belangrijke gemeenschappelijke taak: het verlenen van hulp bij incidenten op het ruime binnenwater. Dit is een mooie conclusie en een compliment aan allen die in de afgelopen periode hieraan een bijdrage hebben geleverd en/of nog leveren.

*Gerrit Spruit
Commandant Brandweer Flevoland;
voorzitter operationele werkgroep SAMIJ*

Nieuwe website voor SAMIJ

Vanaf begin maart is de nieuwe website van de SAMIJ online. De website van de SAMIJ is in een nieuw jasje gestoken, bevat veel nieuwe artikelen en wil in de toekomst veel informatie geven over het thema incidentbestrijding op het water. Zowel regionaal als landelijk. Daarom ook de nieuwe url: www.incidentbestrijdingophetwater.nl.

Structuur

Buiten het nieuwe uiterlijk van de site is dat wat het meest in het oog springt de structuur van de website. Waar de oude website lastig toegankelijk was zijn de onderdelen hier vanwege de overzichtelijke navigatie makkelijk te vinden. Daarbij is de website uitgebreid met een aantal onderdelen. Hierbij valt te denken aan een agenda met oefeningen en gebeurtenissen onder de SAMIJ-vlag, links naar partners en mogelijkheden om artikelen via social media te delen. Verder zijn er veel filmpjes te vinden en is het de bedoeling het herziene incidentbestrijdingsplan IJsselmeergebied in het voorjaar digitaal via de website te ontsluiten. Niet alleen als

pdf, maar ook in een aparte online omgeving.

Doel

Doel van de website is het zo goed mogelijk ondersteunen van partijen die betrokken zijn bij de incidentbestrijding op het water. Nieuws en plannen over dit thema moeten er te vinden zijn, SAMIJ Nieuws is er te downloaden en er is natuurlijk oog voor landelijke ontwikkelingen. Dit alles met als doel kennis te delen en partijen met elkaar te verbinden. Houd de website daarom in de gaten!

→ www.incidentbestrijdingophetwater.nl

Uit de netwerkanalyse: water en het besturen over grenzen

Het opstellen van een netwerkanalyse is onderdeel van de opleiding Master of Crisis and Public Order Management. Het doel van deze analyse is om binnen een veld van verschillende actoren (betrokkenen) te komen tot inzicht in het functioneren van (bestuurlijke) netwerken. De masteropleiding wordt verzorgd door de Academie voor Crisisbeheersing en de Politieacademie. Waterfunctionaris Han van Dijk over zijn netwerkanalyse: 'Water en het besturen over grenzen'.

Als scenario voor deze analyse is de aanvaring tussen de schepen Baltic Ace en de Corvus J op 5 december 2012 gebruikt. Bij dit incident op de Noordzee zijn op dit moment vijf overledenen geborgen. Er worden (op dit moment) nog zes personen vermist.

Incidentbestrijding op het water kent een afwijkend netwerk van de incidentbestrijding

op het land. Zowel op bestuurlijk niveau als op operationeel niveau. De Noordzee en het binnenwater in Nederland kennen veel grenzen: gemeentegrenzen, regiogrenzen, een 1 kilometer zone, een 12 mijlszone. Al deze grenzen kennen juridische bepalingen met vaak verschillende bestuurlijke verantwoordelijkheden. Niet alleen burgemeesters maar ook ministers en rijksheren hebben een rol. Een goed voorbeeld hiervan is het

IJsselmeergebied, waarin de grenzen lopen van veertig gemeenten en tien veiligheidsregio's.

Maar water kent geen grenzen. Dus is samenwerken vanzelfsprekend. Vragen die vervolgens naar voren komen: Welk bestuur of welke bestuurder is verantwoordelijk voor de (gezamenlijke) voorbereiding? Hoe bestuur je deze samenwerking? Hoe kan de uitvoering (in een complexe omgeving met veel actoren) het beste worden vormgegeven? We spreken dan niet meer over één sturende overheid (government), maar over governance. Nader onderzoek naar de governance op het thema rampenbestrijding/incidentbestrijding en water zou hier een bijdrage aan kunnen leveren.

Naast een analyse op de vraag hoe goede sturing er bij veiligheidsvraagstukken uit-

ziet, kan het wenselijk zijn te komen tot een model aan de hand waarvan analyses gemaakt kunnen worden voor complexe veiligheidssituaties. Bijvoorbeeld op basis van de veiligheidsketen zou je naar het onderwerp incidentbestrijding op het water kunnen kijken.

Voorbeelden van bovenregionale netwerkorganisaties zijn voorhanden. Zo is de voorbereiding van de incidentbestrijding op het IJsselmeer in een netwerkorganisatie vormgegeven. Hierbij is één coördinerende veiligheidsregio benoemd.

Minister Melanie Schultz van Haegen:

‘De incidentbestrijding op en langs het water verdient een stevige plek’

In de incidentbestrijding op het water heeft Rijkswaterstaat naast de reguliere hulpdiensten een steeds belangrijkere rol. SAMIJ Nieuws vroeg de verantwoordelijke minister Melanie Schultz van Haegen naar de visie van haar ministerie van Infrastructuur en Milieu op waterveiligheid.

Mevrouw Schultz van Haegen, wat heeft u persoonlijk met water?

‘Ik lééf met water, net als elke Nederlander. Als minister voel ik een grote verantwoordelijkheid dat wij in lengte van jaren goed beschermd zijn tegen overstromingen en voldoende schoon water hebben. In mijn derde termijn op dit belangrijke dossier wil ik niet alleen de waterkering en waterhuishouding goed borgen, maar ook die kleine kans op die grote ramp van een nationaal antwoord voorzien. Juist in dit herinneringsjaar van de Watersnoodramp (1953) voel ik dit als mijn missie. Nog in januari 1990 kostte een zware storm het leven aan zeventien mensen.’

Waterveiligheid is een belangrijke taak van uw ministerie en uw portefeuille. Met het Deltaplan wordt sterk gestuurd op waterveiligheid vanuit overstromingen. Hoe kijkt u aan tegen dit onderwerp in relatie tot incidentbestrijding op het water?

‘Niet alleen het Deltaprogramma, maar ook andere waterplannen zijn al lang niet meer alleen gericht op het voorkomen van overstromingen. Er is ook aandacht voor zaken als economie, milieu en natuur, prettig wonen en recreëren. Water speelt een steeds grotere rol in ons dagelijks bestaan en ons dagelijks handelen. De incidentbestrijding op en langs het water verdient dus een stevige plek.’

Wat is hiervan op dit moment de status?

‘Rond het IJsselmeer, een complex watersysteem met allerlei scheepvaart, zijn we hier al goed mee op weg. Binnen het ministerie van Infrastructuur en Milieu reageert de crisiscoördinatie alert op incidenten te land, ter zee en in de lucht. Zonder de stroomgebieden van de grote rivieren Maas en IJssel en andere gebieden te kort te willen doen, zie ik vooral de Noordzee, de Westerschelde, Eems-Dollard, het IJsselmeergebied en het overgangsg gebied tussen Noordzee en rivieren –zoals bij Dordrecht– als kwetsbare gebieden. Als daar iets ernstigs misgaat, zitten burgemeester en veiligheidsregio met de handen in het haar. Zelf ben ik verantwoordelijk op de Noordzee. We moeten de incidentbestrijding voortdurend verbeteren door de informatie-uitwisseling, samenwerking en besluitvorming te stroomlijnen. Of het om een overstroming gaat, een aanvaring of een veront-

reiniging. Uit allerlei onderzoeken en evaluaties blijkt dat de samenwerking beter kan.’

Welke rol ziet u voor uw ministerie in de incidentbestrijding op het water?

‘Het ministerie heeft als bestuursorgaan een grote rol in het organiseren van grootschalige samenwerkingsverbanden. Als uitvoeringsorganisatie zorgen we dat we goed zijn voorbereid en incidenten bestrijden op onze eigen netwerken. Ook springen we bij als een burgemeester ons nodig heeft bij een lokaal of regionaal incident. En uiteraard

‘Ik zou willen dat alle bestuurders en alle Nederlanders het als een uitdaging zien om zowel goed beschermd als optimaal voorbereid te zijn.’

hebben we een rol bij wetgeving, inspectie en in de publieke en politieke verantwoording.’

Heeft u met andere ministeries afstemming over dit onderwerp?

‘In de koude fase stemmen we de kaders af op het gebied van opleiding, training en oefening. Juist hierdoor werken we in nood goed samen en kunnen we gecoördineerd optreden. Verder werken we goed samen met de waterschappen, is er goed contact met de wetenschappelijke wereld en wordt met het bedrijfsleven samengewerkt.’

Heeft Rijkswaterstaat in uw ogen al de positie die het in dit thema zou moeten hebben?

‘Ja en nee. Ja, omdat deze organisatie landelijk aanwezig is, veel kennis heeft en projecten realiseert die onze voeten droog

houden. Nee, omdat te vaak wordt gedacht dat Rijkswaterstaat (RWS) het allemaal wel oplost. Dat vertrouwen is gebaseerd op de ruim twee eeuwen dat RWS hoofdwaterkeringen bouwt en versterkt. Zeker de laatste 50 jaar. Doordat de waterschappen en RWS goed werk hebben verricht in het voorkomen van overstromingen, merk ik dat we ons steeds minder bewust zijn van de risico’s. De kans op een overstroming is gering, maar als die plaatsvindt zijn de maatschappelijke gevolgen enorm. Ik zou willen dat alle bestuurders en alle Nederlanders het als een

uitdaging zien om zowel goed beschermd als optimaal voorbereid te zijn. Het functioneren van de maatschappij na een grote overstroming is iets waarop we ons allemaal samen moeten voorbereiden.’

In Nederland wordt gewerkt naar tien (boven)regionale gemeenschappelijke meldkamers vanuit het ministerie van Veiligheid en Justitie. Uw ministerie werkt aan de verkeerscentrale van de toekomst. Hoe kan geborgd worden dat een goede informatiedeling tussen deze informatieknooppunten tot stand komt?

‘De verkeerscentrale van de toekomst is er een die verkeersstromen beveiligd en bijstuurt, verkeersgegevens genereert die worden omgezet in reisinformatie, en ook bij rampen zijn rol kan vervullen. De centrale heeft landelijke dekking en intensieve contacten met alle relevante partijen, waaronder

de regionale meldkamers. Via de nationale noodvoorzieningen en C2000 is geborgd dat de informatie ook tijdens een crisis uitgewisseld kan worden. In de backofficevoorzieningen bij crises hebben we nog stappen te zetten. We moeten bekijken of de nieuwste politiestructuren aansluiten of zelfs bruikbaar en toepasbaar zijn voor RWS en de waterschappen. RWS, de waterschappen, het KNMI en de veiligheidsregio werken in het Watermanagementcentrum Nederland intensief samen. In de samenwerking tussen RWS, de waterschappen en de veiligheidsregio’s worden gezamenlijke convenanten afgesloten om de informatie-uitwisseling en het samenwerken in de warme fase nader uit te werken en te verbeteren.’

Er zijn de laatste jaren stappen gezet in de samenwerking tussen veiligheidsregio’s, waterschappen, Kustwacht en Rijkswaterstaat. Maar het snel kunnen delen van informatie wordt steeds belangrijker. Hoe ziet de toekomstige ‘verbinding’ tussen waterveiligheid (uw ministerie, Rijkswaterstaat, Waterschappen) en incidentbestrijding op het water (Veiligheidsregio’s, Kustwacht) er wat u betreft uit?

‘Tussen deze partijen zie ik de verstandhouding en samenwerking nog graag groeien en dat zal ik ook bevorderen. Dat geldt ook voor de contacten met wetenschappelijke instituten, het bedrijfsleven, Defensie, buurlanden, etc. En vergeet ook de burger niet: zij kunnen vertrouwen op de waterkeringen en de waterhuishouding. Maar ik raad hen ook aan op www.risicokaart.nl te kijken en zo’n waterdicht noodpakketje in huis te halen! Want het kan tóch een keer nodig blijken te zijn.’

Directeur Kustwacht Ed Veen:

‘Betrouwbare en tijdige informatie-uitwisseling bij incidenten is cruciaal’

Ed Veen bekleedde al diverse functies bij Defensie voor hij in maart 2012

directeur van de Kustwacht werd. Hij werkt met een duidelijke missie.

Operationeel gezien wil hij stappen maken in snelheid en effectiviteit en ook in de informatie-uitwisseling met partners ziet hij verbetermogelijkheden.

Een kennismaking.

Jongensboek

De loopbaan van Ed Veen laat zich het best omschrijven als een jongensboek. Na zijn middelbare school ging Ed Veen meteen naar het Koninklijk Instituut voor de Marine, waar hij de opleiding tot zeeofficier volgde. De inwoner van Haarlem begon vervolgens zijn operationele carrière bij de onderzee-dienst, voerde het commando over een onderzeeboot, was trainer bij de Britse onderzeedienst, voerde het commando over een fregat en mocht als proeftochtcommandant het nieuwste en grootste schip van de Koninklijke Marine, Hr. Ms. Johan de Witt, van de werf halen en operationeel gereed stellen. Ook was hij in beleidsmatige functies actief voor Defensie.

Uitdaging

In 2012 diende de mogelijkheid zich aan directeur te worden van de Kustwacht. Een carrièrestap waar hij veel uitdaging in ziet. ‘De Kustwacht is een kleine platte organisatie, die dankzij haar enorme netwerk haar taken effectief uitvoert. Wat mijn functie bijzonder uitdagend maakt is dat binnen afzienbare tijd een aantal belangrijke middelen van de Kustwacht -schepen en vliegtuigen- aan het einde van hun levensduur zijn en dat daarnaast ook technologische ontwikkelin-

‘Ik zie graag dat de Kustwacht sneller, effectiever en nog efficiënter de veiligheid op de Noordzee en de ruime binnenwateren kan bewaken.’

gen de bestaande inzichten ten aanzien van effectief opereren van de Kustwacht veranderd hebben. Het is nu dan ook zaak om met alle bij de Kustwacht betrokken partijen een nieuwe visie voor de Kustwacht te formuleren. Dit proces vergt niet alleen veel denken en zoekwerk, maar is ook een bijzonder creatief proces.’

Ambitie

Ed Veen toont zich ambitieus: ‘Ik zie graag dat de Kustwacht sneller, effectiever en nog efficiënter de veiligheid op de Noordzee kan bewaken. Deze ambitie geldt navenant voor de ruime binnenwateren, waar de Kustwacht als Search and Rescue-autoriteit optreedt. Ook daar liggen mogelijkheden om beter en sneller te opereren. De Kustwacht heeft daartoe met de KNRM een convenant ondertekend waarin informatie niet alleen

door middel van VHF of C2000 gecommuniceerd wordt, maar ook visueel geprojecteerd wordt in de reddingsboten en op het Kustwachtcentrum. Dit initiatief zorgt er voor dat de locatie van een drenkeling of een schip in nood sneller en beter gecommuniceerd kan worden naar de reddingsboot of de SAR-helikopter. Dit spaart tijd en dus levens, want verblijf in koud water kan -zonder overlevingspak- al na een kwartier fataal zijn.’

Grote stappen

De directeur van de Kustwacht constateert dat er de afgelopen jaren grote stappen zijn gezet in de incidentbestrijding op het water. ‘Natuurlijk kan het altijd beter, maar dat vraagt naast constructief overleg tussen de verschillende partners ook extra financiële middelen. In deze tijd is dat natuurlijk een issue. Maar nog steeds wordt bij elke oefening progressie getoond en proberen de partners door goed overleg verbeteringen door te voeren. Meer kan je in mijn ogen niet vragen.’

Informatie delen

In de weg naar verbetering ziet Veen het delen van informatie tussen partijen als ministeries, Rijkswaterstaat, waterschappen, veiligheidsregio's en Kustwacht als een cruciaal proces. ‘Het eerder genoemde convenant tussen Kustwacht en KNRM is daar een mooi voorbeeld van. Daarbij zitten ook veiligheidsregio's niet stil. Zij hebben het Landelijk Crisis Management Systeem (LCMS) sinds enige tijd in gebruik om bij een crisis, grootschalig incident of evenement informatie te delen tussen de verschillende teams in de crisisorganisatie. Het mooie van dit systeem is dat iedereen dan gelijktijdig beschikt over het actuele totaalbeeld van een incident of crisis. Voordeel van het LCMS is de effectieve inzet van mensen en middelen en het snel en betrouwbaar kunnen informeren van burgers. Betrouwbare en tijdige informatie-uitwisseling bij incidenten is cruciaal en helpt om nevenschade te voorkomen. Diverse oefeningen en incidenten hebben de nut en noodzaak van dit systeem aangetoond. Ook de Kustwacht is hierop aangesloten en met de verdere ontwikkeling van de nationale meldkamers zal dit systeem en deze werkwijze verder geoptimaliseerd worden. Feitelijk staat de ruggengraat van het systeem er al, maar kunnen we door oefeningen en het opdoen van ervaring het systeem en de procedures verder verbeteren.’

Kustwacht

De Kustwacht is een veiligheidsorganisatie die qua administratief beheer ondergebracht is bij het Ministerie van Defensie en die taken op het gebied van dienstverlening en handhaving op zee uitvoert in opdracht van vijf ministeries: Infrastructuur en Milieu, Defensie, Veiligheid en Justitie, Financiën en Economische zaken. De minister van Infrastructuur en Milieu coördineert de voorbereiding van de besluitvorming tussen de ministeries en wordt ondersteund door de Raad voor de Kustwacht, waarin de betrokken departementen zitting hebben. De uitvoering van Kustwachttaken vindt plaats onder de leiding van de directeur Kustwacht.

LMG 14 voor IJsselmeergebied

De minister van Veiligheid en Justitie heeft onlangs het nieuwe Landelijk Kader Fleetmap (LKF) vastgesteld. Het LKF is één van de producten van het verbeterproject C2000. Het LKF is vastgesteld in overleg met betrokken partijen.

Om multidisciplinaire communicatie over meer veiligheidsregio's mogelijk te maken zijn vijftien landelijke multidisciplinaire gespreksgroepen (LMG) beschikbaar. De watergebieden Waddenzee, IJsselmeer en Zeeland hebben ieder een aparte gespreksgroep. Voor het IJsselmeergebied is dit LMG 14.

LMG 14 is een 'coördinatiekanaal'. Het kanaal staat ter beschikking voor leidinggevenden en meldkamers. Het kanaal maakt rechtstreeks communiceren tussen de verschillende verzorgingsgebieden (en organisaties) mogelijk.

Prins Willem-Alexander opende woensdag 7 november 2012 in Lelystad het Watermanagementcentrum Nederland (WMCN) van Rijkswaterstaat. Dit centrum levert waterbeheerders en professionele gebruikers van de Nederlandse wateren de dagelijkse informatie over waterstanden, overstromingsgevaar, stormsituaties, waterkwaliteit en ijsvorming.

Watermanagementcentrum Nederland geopend

Prins Willem-Alexander opende het Watermanagementcentrum Nederland in zijn hoedanigheid als voorzitter van de Adviescommissie Water met een korte toespraak. Ook minister Schultz van Haegen van het ministerie van Infrastructuur en Milieu was bij de opening aanwezig. Het Watermanagementcentrum Nederland draagt bij aan een uniform en optimaal management van het watersysteem in Nederland, één van de kerntaken van

Rijkswaterstaat. Het centrum bestaat uit een landelijk berichtencentrum en vijf regionale berichtencentra voor Rijn, Maas, Rijn-Maasmonding, Zeeuwse wateren en de kust. Bij extreme situaties als gevolg van overstromingsdreiging, water tekort en milieuverontreiniging komen de Landelijke Coördinatiecommissies van het Watermanagementcentrum in actie. Zij helpen waterbeheerders en bestuurders de waterproblemen het hoofd te bieden door

tijdig, actueel en gericht informatie over de verwachte toestand van het watersysteem te verschaffen. Het centrum biedt ruimte aan trainingen voor waterprofessionals op het gebied van waterberichtgeving en crisismanagement. Daarnaast beschikt het Watermanagementcentrum over een professionele helpdesk waar gebruikers terecht kunnen met vragen over waterbeleid en waterbeheer. Ook biedt het centrum bedrijven en kennis-

instituten een platform voor nieuwe ontwikkelingen en technologieën op het gebied van waterbeheer en waterveiligheid. Het Watermanagementcentrum is uitgerust met een bezoekerscentrum waar waterprofessionals uit binnen- en buitenland inzicht wordt geboden in de werking en de organisatie van het waterbeheer in Nederland en de rol die het Watermanagementcentrum en de samenwerkingspartners daarbij vervullen.

KNRM-opleidingsboot overgevoerd naar Lelystad

Het KNRM-reddingsstation in Lelystad heeft sinds kort de beschikking over een opleidingsboot. De opleidingsboot Tjepke Ekkelboom arriveerde 5 februari in Bataviahaven.

Schipper Theo van der Linden en de plaatselijke commissie kregen de eer om de boot over te varen van IJmuiden naar Lelystad. Een mooi tochtje over een woelig Markermeer. De inzet van de Tjepke Ekkelboom in Lelystad is van tijdelijke aard. Het is de bedoeling de vrijwillige bemanning van het KNRM-station hiermee de komende periode de bemanning de vaaropleiding te geven.

Een nieuwe -eigen- reddingsboot voor Lelystad is na de zomer gereed. Het KNRM-station Lelystad krijgt een reddingsboot uit de Nikolaas-klasse. Het reddingsstation Lelystad is afgelopen jaar opgericht. Het station is medio 2013 operationeel.

Project Randmeren

In het voorjaar van 2012 is het project Randmeren van start gegaan om de implementatie van het Incidentbestrijdingsplan IJsselmeergebied (IBP) voor de Randmeren voor te bereiden. Inmiddels heeft dit geresulteerd in twee uitvoeringsplannen voor twee van de deelgebieden in het Randmerengebied. Deze plannen kunnen binnenkort worden vastgesteld.

Een derde deelproject Randmeren zal binnenkort van start gaan. De lopende deelprojectgroepen zijn een aantal keer bij elkaar geweest. Er was sprake van een hoge mate van betrokkenheid en bereidheid om over de muren van de eigen disciplines en organisaties mee te denken. Knelpunten werden duidelijk als gezamenlijke uitdagingen gezien, waardoor de deelnemers vanuit een integrale benadering naar oplossingen zochten. Vanwege de pragmatische aanpak en het gesprek over de invulling van de taken bij de deelprocessen kwamen de aandachtspunten bij de onderlinge afstemming

aan de orde. Ook het leren van elkaar en de uitwisseling van gegevens van de disciplines onderling was een positief effect. Het werken als groep binnen een afgebakend deelproces wierp hierbij duidelijk zijn vruchten af. Kortom, een mooi staaltje van interregionale en -disciplinaire samenwerking, waarbij de dank en waardering uitgaat naar alle deelnemende partijen aan dit project.

Gerjan Hondorp
(projectleider deelproject RM1)
Bram de Vries
(projectleider deelproject RM2)

Meldkamertrainingen over het IBP IJsselmeergebied

In maart en april verzorgt Advies- en Ingenieurs SAVE trainingen gericht op de centralisten van de Meldkamer Flevoland, het Coördinatie & Communicatie Centrum (CCC) van de Kustwacht en de medewerkers van de CMIJ Rijkswaterstaat. In deze trainingen staat het Incidentbestrijdingsplan IJsselmeergebied (IBP-IJ) centraal.

SAVE verzorgt zes keer één trainingsdag gebaseerd op de leerdoelen niveau A en de OTO-kaart Melding & Alarmering uit de handreiking Opleiding, Training en Oefenen voor incidentbestrijding op het water. Dit betreft algemene basiskennis voor het optreden op het water. De vorm waarin de stof wordt aangeboden komt voort uit de 'Train de Trainersdag' in Den Helder en een IBP-training die Martijn van Nieuwenhuijze (SAVE) recent voor Rijkswaterstaat Noord-Nederland heeft gegeven en bevat meerdere interactieve elementen (tabletop-oefeningen).

Doel

Het doel van de training is helder. Na afloop van de training zijn deelnemers beter in staat in multidisciplinair verband op te treden op het water, het IBP-IJ operationeel te hanteren en te bepalen hoe een centralist vanuit een meldkamer de juiste inbreng levert.

SAREX-oefeningen op IJsselmeer en Markermeer

In mei en juni staan er twee grote SAREX-oefeningen op het programma. Op 29 mei is de SAREX (Search and Rescue Exercise) op het IJsselmeer. Hier doen varend de KNRM-stations van Enkhuizen, Lemmer, Urk en Lelystad aan mee. Vliegend zijn het Kustwachtvliegtuig, de Defensiehelikopter van Leeuwarden (AB412) en de Offshore SAR-helikopter vanuit Den Helder hierbij aanwezig. Het Kustwachtcentrum coördineert de oefening vanuit Den Helder. Ze krijgen een melding van een man over boord en de

Kustwacht deelt de eenheden in om te gaan zoeken.

Hetzelfde scenario, maar dan op het Markermeer, vindt plaats op 12 juni. Hieraan nemen varend de KNRM-stations van Blaricum, Huizen, Marken, Warder, Wijdenes en Lelystad deel. Vliegend verlenen het Kustwachtvliegtuig, de Offshore SAR-helikopter en een Defensiehelikopter (Maasvlakte) hun medewerking.

Actualisatie IBP bijna gereed

In 2012 is de actualisatie van het Incidentbestrijdingsplan IJsselmeergebied (IBP) gestart. Deze actualisatie is nu bijna gereed. Alle SAMIJ deelnemers hebben hun reactie op de actualisatie kunnen afgeven. Binnenkort wordt het herziene IBP vastgesteld. Het huidige incidentbestrijdingsplan is opgesteld in 2009. Destijds het eerste incidentbestrijdingsplan in Nederland op basis van het Handboek Waterrand. Vorig jaar is besloten een actualisatie door te voeren. De reden hiervoor ligt met name in wijzigingen van de omgeving, zoals het in werking treden van de Wet Veiligheidsregio's. Ook de ervaringen van 2009 tot nu worden meegenomen. Op onderdelen wordt het bestaande incidentbestrijdingsplan (IBP) waar mogelijk eenvoudiger gemaakt.

Op het moment van uitkomen van dit nieuwsbulletin worden de laatste aanpassingen doorgevoerd. Verwacht wordt dat het nieuwe IBP in de eerste helft van 2013 wordt vastgesteld.

SAMIJ-oefening in Lelystad

Op 8 juni 2013 vindt een grootschalige multidisciplinaire veldoefening plaats in de gemeente Lelystad. Deze oefening is aangemerkt als een zogenoemde SAMIJ-oefening.

Het exacte scenario wordt momenteel uitgewerkt, maar duidelijk is dat het een fictief incident betreft waarbij sprake is van brandbare en/of explosieve stof in de open lucht, op de grens van land en water. Naast de verschillende hulpdiensten, Rijkswaterstaat en de gemeente Lelystad, is naar verwachting een rol weggelegd voor zowel de KNRM als de Kustwacht.

Colofon

SAMIJ Nieuws is het informatiebulletin van de SAMIJ en wordt verspreid onder alle organisaties die samenwerken of een relatie hebben met de SAMIJ. SAMIJ Nieuws komt twee keer per jaar uit.

SAMIJ

Postadres:
Veiligheidsregio Flevoland
Postbus 501
8200 AM Lelystad
Mail: samij@brandweerflevoland.nl
Internet: www.incidentbestrijdingophetwater.nl

Oplage

750 exemplaren

Organisatie & Eindredactie

Wim van Eck
Mail: w.vaneck@brandweerflevoland.nl
Han van Dijk
Mail: h.vandijk@brandweerflevoland.nl

Vormgeving

Slooves Grafische Vormgeving
www.slooves.nl

Drukwerk

GBU Grafici
www.gbugrafici.nl

Aan dit nummer werkten mee

Audiovisuele Dienst Defensie, Martijn van Nieuwenhuijze, Gerrit Spruit, Jaap van Steenwijk, Agaat van der Veer, Monique Wesker, Rijkswaterstaat, Ed Veen, Geertjan Veenstra.

Deadline

Het volgende nummer van SAMIJ Nieuws komt uit op 20 september 2013. De uiterste deadline voor aanlevering van kopij is 23 augustus 2013.

@waterfunctionar

www.youtube.com/samijregeling

Van de waterfunctionaris

Besturen over grenzen

Incidenten, schade, onzekerheid en risico's zijn dimensies van fysieke veiligheid. Elke dimensie brengt andere politiek-bestuurlijke uitdagingen met zich mee, terwijl de wijzen waarop ermee wordt omgegaan elkaar beïnvloeden (Wetenschappelijke Raad voor het regeringsbeleid 2011).

Bij incidentbestrijding op het water hebben we veel te maken met grenzen. Grenzen van gemeenten, regio's, op de Noordzee de 1km grens en de 12 mijlszone. Al deze grenzen kennen juridische bepalingen met vaak verschillende verantwoordelijkheden.

De bestuurlijke- en operationele uitdaging ligt hier dan ook bij het punt hoe we zorgen voor een goede gezamenlijke voorbereiding en uitvoering van de hulpverlening over deze grenzen heen. Oftewel besturen over grenzen!

De kracht van een netwerk wordt bepaald door de verbinding (tussen organisaties). Het SAMIJ-netwerk regisseert deze verbinding. Het

delen van kennis en informatie wordt steeds belangrijker in deze verbindingen. Zitten we in de overgang naar de kennis- en informatiemaatschappij? Volgens mij wel. En wat betekent dit voor de (behoefte aan) de toekomstige kennisoverdracht?

Binnen veel hulpverleningsorganisaties worden al geavanceerde (digitale) middelen gebruikt om informatie te genereren en te delen. Hoe wordt de kennis en informatiedeling in de toekomst tussen veiligheidsregio's, waterschappen, Rijkswaterstaat en de Kustwacht vormgegeven?

Op naar verbinding 2.0...

Dat het SAMIJ-netwerk hier een rol in heeft is duidelijk, want: 'In de afstemming tussen de knopen van het netwerk ontwikkelt zich de organisatie.' (Hans Boutelier)

